دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی قزوین
معاونت آموزشی
مدیریت مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

شیوه نامه دانش پژوهی آموزشی

جهت ارتقاء اعضای هیئت علمی دانشگاه

۱۳۹۷

مقدمه:

دارا بودن یک نظام آموزشی و پژوهشی پویا و بالنده مستلزم حفظ جایگاه مؤسسات آموزش عالی در جهت انجام هر سه حیطه فعالیت آن‌ها شامل آموزش، پژوهش و ارائه خدمت است. از آن‌جا که فعالیت‌های آموزشی بخش مهمی از رسالت مؤسسات آموزش عالی و قسمت عمده‌ای از عملکرد اعضای هیأت علمی را تشکیل می‌دهد ضروری است تا کوشش‌های صورت گرفته در این عرصه نیز به نحو مناسب ارزیابی و ارزش گذاری شود. بر اساس بند ۶ ماده ۲ آیین نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی که طی نامه شماره ۱۰۰/۹۵۲ از تاریخ ۹۵/۱۱/۴ به دانشگاه‌ها ابلاغ گردیده است در صورت تحقق ۶ معیار گلاسیک در یک فعالیت آن فعالیت مصداق دانش پژوهی آموزشی است و امتیاز آن می‌تواند در ماده ۳ (حداکثر تا پنجاه درصد امتیاز لازم اعم از شرطی و غیرشرطی) لحاظ شود. به منظور تبیین مصادیق و نحوه امتیازدهی فعالیت‌های دانش پژوهی آموزشی شیوه نامه زیر ارائه می‌گردد.

ماده یک:

هدف از تدوین این شیوه نامه تعیین چگونگی مستند ساختن، ارزیابی جامع، دقیق و منصفانه و امتیازدهی آن دسته از فعالیت‌های دانشورانه و دانش پژوهی در زمینه آموزش علوم پزشکی است که در دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام شده است.

ماده دو:

۱- فعالیت‌های دانشورانه آموزشی: فرایند آموزشی است که دارای اهداف شفاف، متدولوژی مشخص، مبتنی بر شواهد موجود (آماده سازی مناسب) و دارای نتایج مشخص است.

۲- دانش پژوهی آموزشی: فعالیت‌های دانشورانه‌ای است که علاوه بر چهار معیار فوق به نحو مناسبی منتشر شده و در معرض نقد دیگران قرار گرفته باشد.

ماده سه:

اعضای کمیته دانش پژوهی دانشگاهی عبارتند از: معاون آموزشی دانشگاه (رئیس کمیته)، مدیر مرکز مطالعات دانشگاه (دبیر کمیته)، یک نفر از اعضای هیأت علمی به نمایندگی هیأت ممیزه دانشگاه، دو نفر از صاحبنظران و کارشناسان آموزش پزشکی به پیشنهاد مدیر مرکز مطالعات و تأیید هیأت ممیزه دانشگاه.

ماده چهار:

لازم است فرد متقاضی مستندات و مدارک لازم در خصوص فعالیت‌های مورد نظر را در سامانه فعالیت‌های نوآورانه آموزشی به آدرس (http://meded.behdasht.gov.ir) ثبت نماید.

مستندات ارائه شده در بخش فعالیت‌های دانش پژوهی آموزشی باید علاوه بر اطلاعات مربوط به کمیت و کیفیت فعالیت انجام شده دارای شواهدی دال بر تعامل با سطوح مختلف جامعه آموزشی علوم پزشکی در خصوص گزارش نتایج آن فعالیت باشد. مصادیق این تعامل عبارتند از برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ایراد سخنرانی در مورد نتایج فعالیت آموزشی صورت گرفته یا محصول آن به صورت مدعو در حوزه‌های وسیع‌تر (سایر دپارتمان‌ها/ دانشکده‌ها/ دانشگاه‌ها) ارائه نتایج در کنگره‌های علمی، انتشار در مجلات علمی- پژوهشی، ثبت فعالیت‌ها در وب سایت مرتبط با نوآوری آموزشی و یا موارد مشابه.

فعالیت‌هایی که وارد داوری در این سامانه می‌شوند از نظر وجود معیارهای شش گانه دانش پژوهی آموزشی (Glassik) به شرح زیر توسط کمیته دانشگاهی دانش پژوهی بررسی خواهند شد:

۱- اهداف مشخص: اعضای هیات علمی باید اهداف خود را از فعالیت‌های صورت گرفته به وضوح بیان کنند.

- آیا اهداف به وضوح بیان شده است؟

- آیا اهداف بیان شده واقع بینانه و قابل دسترسی هستند؟

- آیا اهداف مورد نظردر زمینه مربوطه مهم هستند؟

۲- آماده سازی کافی: در این قسمت آگاهی از فعالیت‌های قبلی صورت گرفته در زمینه مورد نظر، داشتن مهارت‌های لازم برای انجام فعالیت، از پیش فراهم کردن منابع مورد نیاز آن فعالیت لازم است.

۳- استفاده از روش‌های مناسب: دانش پژوه باید از روش مناسب برای انجام فعالیت بهره ببرد و آن‌ها را به طور مؤثری به کار ببندد و در موارد لزوم بر حسب نیاز آن‌ها را تغییردهد. استفاده از روش‌مندی مناسب سبب می‌شود سایرین به نتایج، یافته‌ها و محصولات آن اعتماد کنند.

۴- ارائه نتایج مهم: هر فعالیت دانش پژوهی با اهمیت نتایج آن، سنجیده می‌شود. نتایج باید به دانش در آن حوزه بیفزایند، باعث تحریک یادگیری شوند و یا مشکلی را در خارج از حوزه دانشگاه حل کنند.

۵- معرفی مؤثر برنامه: یک فعالیت دانش پژوهی هر قدر هم که برجسته و درخشان باشد در صورتی که به دیگران ارائه نشود به اتمام نرسیده است. یک اصل در دانش پژوهی این است که فعالیت‌های انجام شده علاوه بر داشتن ابعاد کمی و یا کیفی، باید دربر گیرنده تعامل مجری و یا مجریان آن فعالیت با جامعه آموزش علوم پزشکی باشد.

ویژگی بارز فعالیت های دانش پژوهی، ارائه آن به سایرین است و لازم است که با دیگران در میان گذاشته شود و توسط آن ها مورد نقد قرار گیرد.

۶- ارزیابی نقادانه: این قسمت شامل تعمق و تفکر دانش پژوه در مورد فعالیت صورت گرفته، استفاده از دیدگاه‌ها و نظرات دیگران در زمینه آن فعالیت، درس گرفتن از این اقدامات در جهت بهبود بخشیدن به فعالیت خود و استفاده از نتایج آن ارزیابی‌ها برای بهبود فعالیت‌های آتی است. در این قسمت موارد ذیل مطرح می‌شود:

– آیا عضو هیأت علمی تعمق و تفکر در مورد فعالیت خود داشته است.

– آیا از دیدگاه‌ها و نظرات دیگران در زمینه فعالیت خود استفاده نموده است.

– آیا از نتایج ارزیابی‌ها برای بهبود فعالیت‌های آتی بهره برده است.

وجود ۴ معیار اول شرط لازم برای کسب امتیاز از هر یک از فعالیت‌های مندرج در بند ۶ ماده ۲ آیین نامه ارتقاء است که در این صورت فعالیت دانشورانه محسوب می‌شود. در صورت تحقق ۶ معیار گلاسیک در یک فعالیت آن فعالیت مصداق دانش پژوهی آموزشی است.

– ارائه نتایج کار باید شامل مستندات و شواهدی باشد که به ثمر نشستن نتایج را کاملا شفاف نشان دهد.

– در خصوص بند ۵ و۶ معیار گلاسیک (معرفی مؤثر برنامه و برخورد نقادانه):

برای گروه‌های ماژور که اعضای هیأت علمی دپارتمان بیش از ۱۰ نفر می‌باشند ارائه برنامه و ارزیابی آن در گروه مذکور کافی است اما اگر دپارتمان مربوطه تعداد اعضای هیأت علمی کمتر از ۱۰ نفر داشته باشد لازم است ارائه برنامه در کنفرانسی با حضور اعضای هیأت علمی چندین گروه آموزشی برگزار گردد تا حداقل ۱۰ نفر از اساتید حضور داشته باشند.